

Olsztyn, 22 października 2021 r.

GM.0003.36.1.2021

**Pan
Marcin Kazimierczuk
Radny Sejmiku Województwa
Warmińsko-Mazurskiego**

Szanowny Panie Radny,

W odpowiedzi na Pana interpelację złożoną w dniu 13 października 2021 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2021 poszkodowanym w związku z wystąpieniem na terenie województwa warmińsko-mazurskiego Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF) informuję, jak niżej.

Zasady przyznawania odszkodowań ze środków budżetu państwa w następstwie działań podjętych w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt określa ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421). Należy zauważyć, że artykuł 49 wyżej wymienionej ustawy w sposób szczegółowy reguluje zagadnienia przyznawania i wypłaty odszkodowań w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Ponadto, na podstawie art. 57 ust. 3 powyżej wskazanej ustawy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydał Rozporządzenie z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia w 2021 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej *"Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie"* (Dz. U. z 2021 r. poz. 236.). W pkt. 3 załącznika tego rozporządzenia wskazano, że szacowane ogólne koszty realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2021 r. wyniosą **129 432 694,19 zł**. Wszystkie szacunkowe koszty programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w projekcie ustawy budżetowej na rok 2021, w ramach limitu wydatków właściwych części budżetowych.

W istocie treść Pana interpelacji wskazała źródła finansowania walki z ASF, jednak brak w nich jest pozycji dotyczącej odszkodowań za wybite stada. Na uwagę zasługuje również powyżej przywołane rozporządzenie, które w pkt 8.1 załącznika zatytułowanego „Koszty realizacji programu w 2021 r.” przewiduje odszkodowania za świnie poddane ubojowi lub zabiciu w ramach decyzji o całkowitej depopulacji świń po stwierdzeniu przypadku ASF u dzika dla **500** sztuk na kwotę **172 625,00 zł (345,25zł/szt.)**, co stanowi **0,13%** całkowitej kwoty realizacji Programu. Na szczególną uwagę zasługuje jednak sposób szacowania i wypłaty odszkodowań za wybite stada na podstawie decyzji lekarza weterynarii. Odszkodowania wypłacane na podstawie decyzji administracyjnych nakazujących całkowitą depopulację świń w gospodarstwie po stwierdzeniu przypadku ASF z art. 49 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt budzą wiele kontrowersji. Odszkodowanie przysługuje w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia, przy czym wartość rynkowa zwierzęcia w strefie objętej ASF jest niższa w stosunku do ceny, którą rolnik otrzymałby poza strefą, w związku z czym samo szacowanie przebiega przy już zaniżonych cenach nie odzwierciedlających cen faktycznych skupu żywca wieprzowego z pominięciem poniesionych nakładów finansowych na produkcję, która w toku cyklu hodowlanego pochłonęła już duże środki finansowe. Ponadto rolnik zmuszony jest do likwidacji środków produkcji w postaci zakupionych i wytworzonych niejednokrotnie ze swoich upraw pasz w toku cyklu hodowlanego, w którym nastąpiła konieczność uboju swoich zwierząt. Szacowanie takie nie obejmuje rzeczywistej straty, której rolnik poniósł ani korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby ASF'u w gospodarstwie nie stwierdzono. W przepisach rekompensujących nie uwzględnia się tego rodzaju strat.

Zupełnie inną sprawą jest fakt wydawania przez lekarzy weterynarii decyzji nakazujących likwidację stad świń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych, podejrzanych o zakażenie lub o chorobę, których nie trzeba by obligatoryjnie wybijać lecz można by pozbyć się tych stad poprzez sprzedaż nawet w strefie objętej ASF. Rolnicy pozostawieni z tym problemem oczekują na rozwiązania systemowe ze strony rządu, który pozostaje bezczynny w takich sytuacjach, również występujących w naszym regionie. Prowadzi to do niepotrzebnych strat finansowych ponoszonych przez

gospodarstwa hodowlane jednocześnie obciążając bardziej budżet państwa z tytułu wypłat i tak niewystarczających odszkodowań.

W świetle powyżej przedstawionych zarówno danych jak i faktów, należy jednoznacznie stwierdzić, że pomoc państwa w aspekcie walki z ASF jest niewystarczająca, biorąc pod uwagę fakt, że w przypadku likwidacji hodowli trzody chlewnej sam proces jej odtworzenia trwa kilkanaście miesięcy, mogąc niejednokrotnie przyczynić się do bezpowrotnego zaniechania hodowli trzody chlewnej. Jest to bardzo istotne w przypadkach gospodarstw indywidualnych, których jedynym źródłem dochodu jest wyłącznie prowadzona hodowla trzody chlewnej. W tych przypadkach, z dobrze funkcjonującego, dochodowego gospodarstwa rolnego, w wyniku zdarzeń losowych obserwujemy postępującą degradację pozycji społeczno-ekonomicznej ciężko pracujących całych rodzin, zmierzającą w stronę przekroczenia granicy ubóstwa, spychając je na margines społeczny w wyniku niedostosowanej do realnych potrzeb pomocy państwa.

Rząd nie zaproponował skutecznego mechanizmu rekompensującego, więc rolnicy tracą często jedyne źródło dochodu. Pomoc nie jest dostosowana do rzeczywistych potrzeb. Zatem uważam, że zasadnym było wystosowanie stanowiska Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 września 2021 roku w sprawie pogarszającej się sytuacji rolnictwa, do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o wprowadzenie m.in. systemowych rozwiązań, które będą zabezpieczały producentów trzody chlewnej przed skutkami zjawisk epidemicznych i jednocześnie gwarantowały kompleksowe uruchomienie środków finansowych z budżetu państwa, uwzględniające również aspekt społeczny.

Biorąc pod uwagę zakres działań i rolę jaką powinno wypełniać Państwo, udzielenie pomocy w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych, również tych wywołanych sytuacją związaną z utratą dochodów rolniczych, powinno zachodzić poprzez instytucje polityki społecznej, mające uprawnienia do rzetelnej identyfikacji osób wymagających objęcia pomocą przy odpowiednim monitoringu sytuacji społecznej. Zatem odpowiadając na Pański **apel o szybkie działanie i finansowanie wsparcia z budżetu Samorządu Województwa w postaci pomocy finansowej gminom na zadanie z zakresu pomocy społecznej z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków celowych dla rolników, którzy ponieśli największe straty w związku z ASF**, wskazałbym na uregulowania tych kierunków

wsparcia w przepisach prawnych zawartych w ustawie o pomocy społecznej świadczących pomoc finansową za pośrednictwem instytucji do tego powołanych – Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej.

Z poważaniem

**Marszałek
Województwa Warmińsko-Mazurskiego**

Gustaw Marek Brzezin